

Lidija Arambašić

Svemoć i nemoć komunikacijskog procesa - Priča o zelenom kvadratu i žutom šesterokutu

Naklada Slap, 2021., format: 17 x 24, tvrdi uvez,
opseg: 520 str., ISBN: 978-953-191-952-4

Upravo kako i treba biti s jednom knjigom o komunikaciji, knjiga „Svemoć i nemoć komunikacijskog procesa; priča o zelenom kvadratu i žutom šesterokutu“ Lidije Arambašić u izdanju „Naklade Slap“ iz 2022. godine već na prvu sjajno komunicira s čitateljem. Bilo svojim vizualnim „identitetom“, bilo opisom sadržaja koji je dostupan na početku knjige. Štoviše, i one koji nisu kanili pročitati knjigu, a nekako im se našla u ruci, sama knjiga „prisiljava“ da ju zadrže, otvore i barem prelistaju. A kada ju prelistaju, gotovo je sigurno da će se vratiti na njezin početak i uroniti u meko tkivo (meko zbog prpošnosti i lakoće kojom se autorica obraća čitatelju) kojim je tkana ova knjiga.

A satkana je od tri poglavlja. Netko bi rekao: „Zar samo tri poglavlja?“ Da, tri poglavlja, ali i 500 stranica. Možda će se netko pitati je li potrebna još jedna knjiga o komunikaciji – napokon, to se u predgovoru pitala i sama autorica. Naravno da je potrebna još jedna knjiga, jer uvijek je potrebna još jedna, pa još jedna..., ali je osobito bila potrebna ovakva knjiga – knjiga protkana neposrednim iskustvom autora. A Lidija Arambašić ima bogato profesionalno iskustvo učitelja, predavača, edukatora i sveučilišnog profesora, ali i kliničara, a sve to iskustvo pomoglo joj je razvijati komunikacijske vještine i koristiti komunikaciju kao alat u razumijevanju i modifikaciji

ponašanja svojih klijenata. Iskustvo je važan katalizator između znanja i primjene te medijator koji teoriju pretače u praksu. Ni toga autoričina iskustva u ovoj knjizi ne manjka.

Prvo je poglavlje, a kako bi drukčije, posvećeno definiranju komunikacije i tumačenju zakonitosti u komunikacijskom procesu. Ponudeno je pet definicija komunikacije i u svakoj od njih autorica odabire po jednu ključnu riječ, a te riječi kasnije kao lajtmotivi prožimaju ostatak knjige. Ovdje, već na početku, autorica moderira svoje pisanje kroz osobnu prizmu, a to nakon vrlo osobnog predgovora naslućuje jasan i osebujuć stil koji će se čitanjem knjige samo sve jasnije isticati.

U drugom nas poglavlju knjiga upoznaje s oblicima komunikacije i, što smatram osobito važnim, u pet od šest podnaslova ovoga poglavlja sugerira da je komunikacija vještina. I ne samo to, ona se sastoji od niza specifičnih

vještina koje se, kako je i inače slučaj s vještinama, razvijaju vježbanjem utemeljenim na znanjima. Ovdje nailazimo na digresiju koju autorica naglašava u uvodu u drugo poglavlje, a odnosi se na specifične vještine kojima se u literaturi baš ne posvećuje dovoljno pažnje (osobito ovdje mislim na vještine šutnje i slušanja). Šutnju i slušanje laici (moram reći i poneki profesionalci) ne doživljavaju baš sastavnicom komunikacije; upravo suprotno, često ih prepoznaju kao deficite komunikacijskog procesa (osobito šutnju) koji otežavaju pa katkad čak i onemogućavaju komunikaciju. Stoga bih uvođenje ove dvije vještine u korpus vještina potrebnih za učinkovitu komunikaciju nazvao iznenađenjem, pomalo i „diverzijom“ koja svakako provocira čitatelja da pažljivije pročita ove dijelove drugog poglavlja. U njima autorica vrlo učinkovito i jednostavnim riječima razbija svaku skepsu oko šutnje, objašnjavajući vrste šutnje u svakodnevnom životu, a onda daje i smjernice za primjenu vještine šutnje u komunikacijskom procesu. Tako sustavno i temeljito pristupa i tumačenju ostalih vještina.

U trećem i posljednjem poglavlju poentira se smjernicama o primjeni komunikacijskih vještina u neposrednom radu s klijentima, dakle u pomagačkom radu i u psihološkom savjetovanju. Iako autorica u uvodu ovoga poglavlja naglašava kako njezina knjiga nije knjiga o komunikaciji u psihološkom savjetovanju, ipak nas ovo poglavlje podsjeća na to da je smisao primijenjenih znanosti pretočiti znanstvene spoznaje u svakodnevni život kako bi on nekima bio podnošljiviji, drugima potpuniji, ali u svakom slučaju za pojedinca bolji.

I kada se čitatelju pri kraju knjige učini da će knjiga završiti kao i svaka druga, opet izne-

nađenje! I opet iz osobnog iskustva i obiteljskog života Lidije Arambašić. Radi se o niski izreka protkanih narodnim mudrostima koje je autorica intimno prozvala dragocjenostima utkanim u njezino sjećanje. Pišući ovu knjigu i sama je poslušala jednu od njih, onu svoje majke Nade, koja govori da, ako imaš, na kraju u juhu staviš vrhnje, a ako nemaš, ne staviš. Upravo je ovo poglavlje to koje je začiniло „juhu“ ove knjige.

Za sve koje je čitajući knjigu tema zainteresirala, a nije im ponudila i sve odgovore, na kraju su knjige uobičajena poglavlja s informacijama korisnima za daljnje izučavanje teme (popis literature) ili za lakše snalaženje u prostranstvima informacija na 500 stranica teksta (popis okvira, slika i tablica u knjizi te kazalo autora i pojmova).

Osobito smatram mudrim što je prepoznata važnost prvoga kontakta knjige s potencijalnim čitateljem. Vizualno atraktivna, kao da gotovo podilazi čitatelju (u pozitivnom smislu), u šarenim bojama koje autorica s toliko lakoće nosi i u svom svakodnevnom životu (a dokaz je i njezina fotografija u uvodnom dijelu knjige), naslovnica je knjige i u grafičkom smislu naprosto pozitivan odmak od često sive i namrgođene svakodnevice. Ona naprosto poziva na pažnju, udvara se čitatelju, mami ga i zavodi šarenim i naoko infantilnim (a ustvari svima bliskim) motivima. Možda ovo šarenilo boja najbolje korespondira sa šarenilom komunikacijskih situacija i ishoda o kojima autorica iz osobnog iskustva govori i u predgovoru knjige. Time nam je Lidija Arambašić možda samo odškrinula vrata svoje intime, ali je zasigurno široko otvorila vrata svojih stručnih znanja i kompetencija.

Siniša Brlas, profesor psihologije